

GINEKOLOGIYADA BEMORLARNI DAVOLASHDA DORILARDAN FOYDALANISH.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

MUXTAROVA FOTIMA MUXAMMADIYEVNA

Annotatsiya : Biz o'ylaymizki hozirgi davrda ayollar o'z organizmidagi o'zgarishlarni tartibga solish , kasalliklarni davolash mobaynida shifokor tavsiya qilgan dori vositalarni to'g'ri anglashi va ulardan ko'rsatmalar asosida foydalana olishi juda muhim . Ushbu maqolada ginekologik muammolar yuzaga kelganda ularni bartaraf etishda dori vositalaridan foydalanish haqida malumot beradi.

Abstract: We believe that in today's era, it is very important for women to understand the medications recommended by their doctors and use them according to their instructions to regulate changes in their bodies, treat diseases, and use them as directed. This article provides information on the use of medications to eliminate gynecological problems when they occur.

Аннотация: Мы считаем, что в наше время для женщин очень важно регулировать изменения в своем организме, понимать лекарства, рекомендованные врачом при лечении заболеваний, и уметь применять их согласно инструкции. В данной статье представлена информация об использовании препаратов при лечении гинекологических проблем.

Avvalo antibiotiklarning ishlatilishi haqida fikr yuritsak:

O'rta tibbiyot xodimlari bemorlarni shifokor nazorati ostida davolaydilar. Shifokor har bir bemor uchun alohida muayyan antibiotik preparatlarni buyuradi. Ayrim ginekologik kasalliklar, ayniqsa, spetsifik yallig'lanishlar maxsus davolash kursi (sxema) bo'yicha olib boriladi. O'rta tibbiyot xodimlari yuqorida qayd etilgan sxemalar bilan tanish bo'lishlari lozim. So'zak, septik xarakterdagi boshqa turli

yuqumli kasalliklarni davolashda ginekologiyada sulfanilamid preparatlar keng qo'llaniladi.

Antibiotiklardan penitsillin, ayniqsa, ko'p ishlatiladi. Penitsillin (penicilliumnotatum yoki crustosum) zamburug'i moddalar almashinuvida hosil bo'ladigan moddadir. Penitsillin bakteriostatik ta'sir ko'rsatadi (mikroblarning o'sishini to'xtatadi), ammo katta dozalari bir qancha mikroblarga, jumladan, gonokokklarga bakteritsid ta'sir ko'rsatadi (bakteriyalarni o'ldiradi). Streptokokk, pnevmokokk, gonokokk, meningokokk va boshqa ba'zi mikroblar qo'zg'atadigan kasalliklarda penitsillin yaxshi foyda beradi; penitsillin viruslarga, ichak tayoqchasiga, sil, brutselloz mikroblariga ta'sir etmaydi. Penitsillinning zaharli xossalari yo'q. Penitsillin eritmasi, odatda muskul orasiga, ba'zan esa venaga yuboriladi. Penitsillin so'zak va turli mikroblar qo'zg'atadigan boshqa ko'pgina yuqumli jarayonlarga davo qilish uchun eng ta'sirli dorilardan biridir. Septik jarayonlarda penitsillin dozasi va qo'llanish usuli infeksiyaning xarakteriga va o'tkirlilik darajasiga bog'liq. Septik kasalliklarda penitsillinni qo'llab yaxshi natijalarga erishib bo'lmashligi bir qancha sabablarga bog'liq bo'lishi mumkin, ya'ni: mikroblarning penitsillinga chidamliligi; stafilokokk, ichak tayoqchasi, ko'k-yashil yiring tayoqchasi, enterokokk qo'zg'atgan septik jarayonlarda ko'pincha shunday bo'ladi; preparatni yetarli dozada bermaslik va muntazam ravishda yubormaslik; preparatni haddan tashqari kech, organizmdagi o'zgarishlar qaytmas holga o'tgandan keyin (septik endokardit, ko'plab yiringli metastaz o'choqlari, miya abscesslari) qo'llash; ochilmagan yiring o'chog'i (piyemiya) borligi. Septik kasalliklarga davo qilishda penitsillinoterapiya hozir yetakchi terapiya ekanligi shubhasiz. Penitsillinni o'z vaqtida, to'g'ri qo'llash natijasida septik kasalliklardan o'lim ko'rsatkichi kamaygan. Bir qancha hollarda penitsillinoterapiya bilan birga, boshqa turli davo usullaridan ham foydalanish (kimyoterapiya, jumladan, sulfanilamid preparatlar bilan davolash, immunoterapiya, jarrohlik operatsiyasi abscesslarni ochish va shunga o'xshash) zarurligini esda tutmoq kerak. Keng doirada ta'sir qiladigan antibiotiklar. So'nggi vaqtda avvalo penitsillinga chidamli mikroblar qo'zg'atadigan kasalliklarda antibiotiklarning katta guruhi

qo'llanilmoqda. Antibiotiklar bilan davo qilinayotganda achitqisimon zamburug'larning paydo bo'lishi kabi asoratlar kuzatilishi mumkin. Shuning uchun butun davolash kursi mobaynida bemorlarga vitaminlar (yaxshisi polivitaminlar), dori preparatlaridan levorin va nistatin buyurish lozim.

Parazitlarga qarshi vositalar Trixomonadali kolpitni davolash uchun metronidazol (trixopol 250, flagil, klion, efloran) qo'llaniladi. Trixopol 500 vaginal shamcha ko'rinishida ishlab chiqariladi. Bu preparatlar bilan bir qatorda, shilliq qavat zamburug'li zararlanishning oldini olishda nistatin preparati qo'llaniladi.

Gormonoterapiya Gormonlar bilan davolashda ichki sekretiya bezlaridan tabiiy yo'l bilan olingan preparatlar va sintetik analoglar qo'llaniladi. Davolashning quyidagi turlari mavjud:

- O'rnini bosuvchi gormonoterapiya — organizmda gormonlar miqdori yetishmasligida yoki kamayib ketganda qo'llaniladi.
- Stimullovchi gormonoterapiya — organizmdagi tabiiy gormon ishlab chiqarilishini kuchaytiradi.
- Tormozlovchi gormonoterapiya — endokrin bezlarning giðersekreitsiyasida qo'llaniladi.

Birinchidan, sust ishlayotgan endokrin bezlarning yetishmayotgan gormonlarini to'ldirish, ikkinchidan, biron o'zgarish yoki kasallik oqibatida normadan ortiqroq ishlayotgan endokrin bezlarning sekretini neytrallash maqsadida organizmga gormonal preparatlar va sintetik gormonlar yuboriladi. Endokrin bezlar ortiqcha ishlab, gormonlar ko'p chiqqanda boshqa bezlarning birgalashib ishlashi buziladi. Tuxumdon funksiyasi buzilganda tuxumdon gormonining preparatlari ginekologiyada keng qo'llaniladi. Tuxumdonning ekstraktlari ovarinlar deb ataladi. Tuxumdon to'qimasida gormonlar kamroq bo'ladi, follikula yorilishi paytiga kelib follikular suyuqlikda ovarial gormon ko'payadi. Follikular apparatdan ishlanib chiqadigan bu gormon estrogen gormon deb ataladi. Tuxumdon gormonlari bevosita qonga o'tib, siydik bilan

chiqqani uchun tabiiy estrogen moddalarning preparatlari follikular gormonlar homilador ayollar yoki ot siydididan olinadi. Tuxumdon gormonlarining preparatlari tabletka, tomchi dori va ampulalarda (teri ostiga yuborish uchun) ishlab chiqariladi. Jinsiy a'zolarining chala taraqqiy etishi, tuxumdonlar giðofunksiyasi va shu tufayli giðooligomenoreya yoki ikkilamchi amenoreya belgilarining kelib chiqishi, gemorragik metropatiyaga estrogen preparatlar bilan davo qilinadi. Sut bezlarining rakida va tuxumdonning xavfli o'smalarida ham estrogen preparatlar keng qo'llanilmoqda. Odatda, ular keksa yoshdagi va kechki menopauzadagi bemorlarga buyuriladi. Menopauzada bo'lgan yoki menopauzadan keyingi birinchi yillarda (5 yilgacha) androgenlarni qo'llash maqsadga muvofiq.

Ayollarda bachadondan disfunktsional qon oqishi, tomir va nerv sistemasining klimakteriy davri bilan bog'langan o'zgarishlarda testosteron-propionat buyuriladi. Klimakteriydan ilgari davrda va klimakteriy davrida bachadondan funktsional qon oqqanida testosteron inyeksiya qilinsa, endometriy atrofiyalanib, qon ketishi to'xtaydi. Tuxumdonlar bilan sut bezining rakiga davo qilishda ham testosteron qo'llaniladi. Qalqonsimon bez ekstrakti — tireoidin qalqonsimon bezning yetarli ishlamasligidan kelib chiqqan menoragiyalarda qo'llaniladi. Pituitrin R giðofiz (miya ortig'i) orqa bo'lagining ekstrakti bo'lib, odatda teri ostiga yuboriladi (bir gallik dozasi 0,5—1 ml). Bu preparatlar silliq muskullarni qisqartirgani uchun bachadondan atonik qon ketishida, operatsiya qilingan bemorlarning siydigi ushlanib qolganda, meteorizmدا ichak peristaltikasini kuchaytirish uchun buyuriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Allayorov Ya.N., Yusupova D.O., Asqarova F.Q. "Akusherlikda amaliy ko'nikma va muolajalar", Samarqand, 2007.
2. <https://api.ziyounet.uz/uploads/books/634149>